

geometrikus ornamentika mitikus háttéréről, a díszítőművészet keresztény jelképeiről, a török szőnyegek szimbólumairól, a gyimesi, valamint a moldvai csángó viselet hímzéseinek motívumairól, a magyar hintázási hagyományokról, a szakrális kovács alakjáról a néphagyományban, a román halotti rítusok tárgyi kellékeiről, továbbá tudománytörténeti tanulmányban foglalta össze a romániai magyar népművészet-kutatás eredményeit és elméleti problémáit stb. Többéves terepmunka eredményeként befejezés és megjelenés előtt áll a gyimesi viselet vászonhímzéseinek motívumanyagát monografikusan felleltározó és bemutató motívumkatalógusa. Közben évek óta intenzív terepmunkát végez a moldvai csángók között is, ahol a tárgyak és a hozzájuk kapcsolódó szertartások kapcsolatát kutatja, az érdekli, hogy a tárgyak alak szerkezeti jellemzőiből, a rituális használat kontextusából milyen következtetéseket lehet levonni a tárgyak jelentéseire és szimbolikus funkcióira nézve. Egy ilyen módszerrel végzett alap kutatás a maga nemében ugyancsak egyedülálló a magyar néprajztudományban, és amint az eddig közölt részeredményekből már erre következtetni lehet, végső eredményei is újdonságszámba mennek majd. Mindezekből a nagyszerű munkákból kitűnik, hogy Gazda Klára tárgyi néprajzsként, szigorú muzeológusként is azt vallja, hogy a népi kultúrát mindig a maga szellemi egészében kell szemlélni, mert a néprajzi tények valódi jelentéseire másként nem lehet fényt deríteni.

Végezetül a sok nagyszerű tudósi adottság, képesség mellett, amivel rendelkezik, engedtesék meg – mint kollégának – egyetlenegy emberit is kiemelnem. Nevezetesen azt a szerénységet szeretném a nyilvánosság előtt értékelni, amivel mindennapi kutatói és oktatói munkáját végzi, kerülve minden magamutogatást. Gazda Klára szerény, és amint látjuk, van is amire szerénynek lennie.

A fentiek fényében a leghatározottabban javaslom az egyesületi közgyűlésnek, hogy kivételes tudományos teljesítményei és a néprajzi felsőoktatás területén végzett ugyancsak kivételes jelentőségű pedagógiai munkája okán dr. Gazda Klára néprajzkutatót válassza az egyesület örökös tiszteleti tagjává.

Tánczos Vilmos

Péter Mihály laudációja

Az Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály részéről javaslom Péter Mihály orvos, mikrobiológus, nyugalmazott egyetemi tanár, az MTA külső tagja megválasztását az Erdélyi Múzeum-Egyesület tiszteleti tagjául.

Péter Mihály Heinrich 1929. május 11-én a Maros megyei Sóváradon született. Marosvásárhelyen a római katolikus gimnáziumban érettségizett, majd érdemklevelel végzett a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karán. 1954–1956 között körorvosként működött Bögöz, majd Mezőcsávás községekben. 1956-ban visszahívták az egyetemre, ahol a mikrobiológiai tanszéken lett gyakornok, 1958-tól tanársegéd, 1966-tól adjunktus, 1972-től előadótanár, 1990-től professzor, majd 1991-től 1999-es nyugdíjazásáig tanszékvezető. 1962-ben mikrobiológus szakorvosi, 1965-ben főorvosi vizsgát tett Bukarestben, 1971-ben megszerezte a doktori tudományos fokozatot Iași-ban, 1998 óta az MTA külső tagja.

Péter professzor 43 évnyi egyetemi tevékenysége során magas tudományos színvonalon oktatott, és kitűnő pedagógiai érzékkel, felelősségtudattal nevelte diákjait. 1989–1990 folyamán többször határozottan kiállt a magyar nyelvű képzés helyreállításáért. Magyar és román nyelven több kiadásban megjelent 9 egyetemi jegyzet főszerzője és további 5 társszerzője. Ember-séges hozzáállással és építő kritikával sokat tett beosztott munkatársai fejlődése, továbbképzése érdekében.

Mikrobiológiai kutatómunkája felöleli a bakteriológia, mikológia és vírustan különböző kérdéseit. Új módszert dolgozott ki az urethritisek laboratóriumi kórjelzésére. Eredeti eljárást javasolt a száj mikroflórája biocönózis-típusokba való besorolására, kimutatta a konstitutív, illetve az immunspecifikus védelmi mechanizmusok szoros összefüggését a szájüreg mikroflórájával. Bizonyította, hogy egyes sarjadzó gombák és bélbaktériumok kölcsönösen erősítik kórokozó képességüket. Foglalkozott a felületi vizek mikrobás szennyeződésével, eredeti megfigyeléseket tett egyes kórokozóknak a létfeltételeik alsó határán történő túlélésére nézve. Részt vett a vírushepatitisek kóroktanának kutatásában. Eredményeit 170 in extenso megjelent dolgozatban közölte román, magyar, német, angol, francia és orosz nyelvű szakfolyóiratokban. Fejezeteket írt a *Bacteriologia medicală* című kézikönyvben, társszerzője a *Kórokozó mikroorganizmusok* című kötetnek.

Az utóbbi évtizedben Péter professzor behatóan kutatta az erdélyi fogorvoslás történetét. E kérdésről írt összefoglaló monográfiája kiadóra vár. Kezdeményezője, társszerkesztője és több fejezetben szerzője *A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 50 éve* című alapvető monográfiának, hasonlóképpen a Genersich Emlékkönyvnek, amelyekben elsőként mutatja be a romániai magyar orvosok és gyógyszerészek irodalmi tevékenységét. Orvosi szerkesztője és több címszó szerzője a *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon*nak a 3. kötettől kezdve. Orvostörténeti vonatkozású fejezeteket jelentetett meg három helytörténeti tanulmánykötetben. Írásai éppen úgy, mint tettei, bizonyítják mély közösségi elkötelezettségét, és kijelölik méltó helyét az erdélyi magyar művelődési életben.

Péter professzor tagja mind a magyar, mind a román Mikrobiológiai Társaságnak, az utóbbiban 1990 óta vezetőségi tag. Ugyanebben az évben egyike azon hét személyiségnek, akik kezdeményezték az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvosi Szakosztályának az életre keltését. Azóta is tagja a szakosztályi választmányának, az egyesületi választmányának, és két ízben: 1994–98 között, majd 2002 óta az EME alelnöki tisztségét töltötte be. Részt vett a marosvásárhelyi szakosztályi székház megszervezésében, a helybeli fiókszervezet megalakításában, hathatósan járult hozzá szakosztályi közlönyünk, az Orvostudományi Értesítő szerkesztéséhez. Ismételten meggyőződhattünk, hogy Péter Mihály önzetlen, fáradhatatlan és szilárd elvi alapon álló tevékenysége mindig Egyesületünk eredményes működését szolgálta, jelentősen előmozdította az EME célkitűzéseinek a megvalósítását.

Péter professzor szaktudományos eredményei, művelődési életünkben betöltött szerepe és Egyesületünkben kifejtett odaadó tevékenysége méltó elismerését jelenti tiszteleti taggá választása.

Feszt György